

תוכן עניינים

2.....	תזכיר חוק
2.....	א. שם החוק המוצע
2.....	ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים
2.....	ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות
2.....	ד. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר
3.....	תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הוראת שעה מס' _____), התשפ"ב-2022
3.....	1. הוראת שעה
4.....	2. הוראת שעה
6.....	דברי הסבר

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הוראת שעה מס'....), התשפ"ב-2022

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

בחודשים האחרונים חווה המשק הישראלי התאוששות מהירה במיוחד ממשבר הקורונה. התאוששות זו בולטת לחיוב בהשוואה בינלאומית והיא באה לידי ביטוי, בין היתר, בשיעור צמיחה גבוה אשר נאמד בכ-6.7% תוצר בשנת 2021. התאוששות זו הביאה גם לירידה משמעותית בגירעון לשנה זו, לאור גידול משמעותי בהכנסות המדינה ביחס לתחזיות.

נוכח האמור ועל מנת להקל בנטל המס החל בשנה זו על משקי בית בהם מופקת הכנסה מעבודה, מוצע להגדיל בנקודת זיכוי אחת את נקודות הזיכוי הניתנות להורים בעד ילדים אשר גילם בשנת 2022 בטווח של שש עד שתיים-עשרה שנים, בחישוב המס על הכנסותיהם בשנת 2022, כפי שיפורט להלן. בנוסף, מוצע להגדיל ב-20% את המענק הניתן לשכירים ועצמאים בעלי הכנסות נמוכות במסגרת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007, בגין הכנסה שהופקה או נצמחה בשנת 2022.

ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

הפסד הכנסות לשנת 2022 בשל תיקון פקודת מס הכנסה מוערך בכ-2.1 מיליארד ש"ח. תיקון חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007 צפוי להגדיל את הוצאות המדינה בשנת 2022 בכ-250 מיליון ש"ח.

ד. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד האוצר :

תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הוראת שעה מס' _____), התשפ"ב-2022

הוראת שעה 1. בתקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022) יקראו את פקודת מס הכנסה לגבי הכנסה שהופקה בתקופה האמורה כך:

(1) בסעיף 40, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא-

"(ג)

(1) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל הזכאי לנקודות זיכוי בשל ילדיו לפי סעיף קטן (ב)(1), תובא בחשבון, בנוסף לנקודות הזיכוי האמורות באותו סעיף קטן, נקודת זיכוי אחת נוספת בשל כל ילד אשר בשנת 2022 לא היה פעוט וטרם מלאו לו שלוש-עשרה שנים.

(2) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל שהוא הורה במשפחה חד הורית לילד אשר אילו היה פעוט היה זכאי לזיכוי לפי פסקה (א1) בסעיף קטן (ב) תובא בחשבון כנגד המס החל על הכנסתו מיגיעה אישית, נקודת זיכוי אחת בשל כל ילד אשר בשנת 2022 לא היה פעוט וטרם מלאו לו שלוש-עשרה שנים."

(2) בסעיף 66(ג)-

(א) בפסקה (4), אחרי פסקת משנה (ג) יבוא-

"(ד) נקודת זיכוי אחת נוספת על נקודות הזיכוי לפי פסקת משנה (ב), בעד כל אחד מילידה, אשר בשנת 2022 לא היה פעוט וטרם מלאו לו שלוש-עשרה שנים; לעניין זה "פעוט-כהגדרתו בסעיף 40(ב)";

(ב) אחרי פסקה (5) יבוא-

"(א5) הגבר יהיה זכאי כנגד המס החל על הכנסתו מיגיעה אישית, לנקודת זיכוי בעד כל אחד מילדי אשר בשנת 2022 לא היה פעוט וטרם מלאו לו שלוש-עשרה שנים; לעניין זה "פעוט-כהגדרתו בסעיף 40(ב)";

(ג) בפסקה (6), במקום הסיפה החל במילים "שהם פעוטות" יבוא "כאמור בפסקה (5) או (5א), לפי העניין";

הוראת שעה 2. בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2024), יקראו את חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007¹, כך:

(1) אחרי סעיף 6ד לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת למענק 1.16. (א) נוסף על האמור בסעיפים 2 ו-4 עד 6 עובד לעובד בעד עבודה בתקופת התמודדות עם יוקר המחיה ומקדמה

הזכאי למענק לפי הוראות הסעיפים האמורים (בסעיף זה – מענק) בעד חודש מהחודשים ינואר עד דצמבר בשנת המס 2022, יהיה זכאי לתוספת למענק, בעד כל חודש כאמור שבעדו היה זכאי למענק (בסעיף זה – תוספת למענק בעד שנת 2022); תוספת למענק בעד חודש מסוים תהיה בסכום המתקבל מהכפלת סכום המענק בעד אותו חודש ב-20%.

(ב) (1) לעובד אשר היה זכאי למענק בעד עבודתו בשנת המס 2021 (להלן – מענק לשנת המס 2021) ישולם, בעד כל חודש באותה שנת מס שבעדו היה זכאי למענק, סכום בגובה הסכום המתקבל מהכפלת סכום המענק בעד אותו חודש ב-10% ובלבד שהעובד הצהיר בטופס בנוסח שקבע המנהל על פרטים אודות הכנסתו מעסק או משלח יד או מעבודה בשנת 2022 והשינוי בה לעומת הכנסתו בשנת 2021 וכן על בקשתו לקבלת הסכום האמור.

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התשי"ף, עמ' 303.

(2) סכום המשולם לעובד לפי הוראות פסקה (1), יראו אותו כמקדמה על חשבון התוספת למענק בעד שנת 2022 והמענק לאותה שנה (בסעיף זה – מקדמה) ויחולו לעניין המקדמה, בכפוף להוראות פסקה (3) וסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), הוראות פרק זה החלות לעניין המענק, בשינויים המחויבים.

(3) המקדמה תשולם במועד בו ישולם לעובד תשלום מענק ראשון בעד החודשים בהם עבד בשנת 2021, או עד 45 ימים לאחר המועד שבו הוגש הטופס כאמור בסעיף (ב)(1), לפי המאוחר מביניהם.

(ג) עובד אשר זכאי לתוספת למענק בעד 2022 ושולמה לו מקדמה, יופחת סכום המקדמה ששולם לו מהסכום הכולל של המענק, כולל התוספת, לו הוא זכאי, לפי הוראות סעיף קטן (א).

(ד) עובד ששולמה לו מקדמה בסכום העולה על הסכום הכולל של המענק כולל התוספת לו הוא זכאי, יראו את ההפרש בין הסכומים כמענק ששולם ביתר לפי סעיף 13.

(1ד) על המקדמה ועל התוספת למענק בעד 2022 יחולו הוראות חוק קיזוז מסים, התש"ס-1980 כאילו היו חוב מס.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תשולם מקדמה לפי אותו סעיף קטן –

(א) למי שהיה זכאי לדמי אבטלה לפי הוראות פרק ז' לחוק הביטוח הלאומי, בעד כל אחד מהחודשים ינואר עד אפריל 2022, במלואו, לרבות מי שלא היה זכאי לדמי אבטלה כאמור בעד מלוא אותה התקופה רק בשל הוראות סעיף 172 לחוק האמור, ולמעט מי שבתקופה האמורה הייתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד כאמור בסעיף 176 לאותו חוק שנוכחה מדמי האבטלה המגיעים לו לפי הוראות אותו סעיף;

(ב) למי שהגיש את הטופס לקבלת מקדמה על חשבון תוספת למענק לשנת המס 2022, אחרי יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022).

(2) המנהל רשאי לדרוש מהמוסד לביטוח לאומי מידע לצורך בדיקת התקיימות התנאי האמור בפסקה (1)(א); אדם שהגיע אליו מידע לפי פסקה זו לא יעשה בו שימוש אלא לבדיקת התקיימות התנאי האמור; המידע יימחק עם תום הצורך בו.

(2) בסעיף 17(ב)(1), במקום "הוראות סעיף 6ד יחולו", יבוא "הוראות סעיפים 6ד ו-16ד יחולו".

דברי הסבר

כללי הצעת חוק זו עניינה הגדלת נקודות הזיכוי הניתנות להורים בעד ילדים אשר גילם בשנת 2022 בטווח של שש עד שתיים-עשרה שנים, בחישוב המס על הכנסותיהם בשנת 2022, כפי שיפורט בהמשך. בנוסף לכך מוצע להגדיל ב-20% את המענק הניתן במסגרת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007, בגין הכנסה שהופקה או נצמחה

בשנת 2022.

סעיף 1

מוצע, כי בשנות המס 2022 יוגדלו נקודות הזיכוי הניתנות להורים בעד ילדיהם שאינם פעוטות קרי, מלאו להם שש שנים לפחות, אך טרם מלאו להם שלוש-עשרה שנים בשנת 2022, בהתאם למפורט להלן:

בסעיף 66(ג)4 לפקודה נקבע כי אישה זכאית לנקודות זיכוי, כנגד הכנסתה מיגיעה אישית, בעד כל אחד מילדיה כמפורט להלן:

- 1.5 נקודות זיכוי בשנת לידת הילד וחצי נקודת זיכוי בשנת בגרותו
- 2.5 נקודות זיכוי החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לתום שנת המס שבה מלאו לו 5 שנים
3. נקודת זיכוי אחת מהשנה בה מלאו לילד שש ועד לשנת המס שקדמה לשנת בגרותו

בסעיף 66(ג)5 נקבע כי לגבר יינתנו נקודות זיכוי, כנגד הכנסתו מיגיעה אישית, בעד כל אחד מילדיו שהם פעוטות, במתווה דומה לנקודות הזיכוי הניתנות לאישה בשל ילדים באותו טווח גיל קרי, 1.5 נקודות זיכוי בשנת הלידה ו-2.5 נקודות זיכוי החל בשנת המס שלאחר שנת הלידה ועד לתום שנת המס בה מלאו לילד 5 שנים.

מוצע לקבוע כי אישה וגבר יהיו זכאים לנקודת זיכוי אחת נוספת בשל ילדים אשר בשנת 2022 לא היו פעוטות וטרם מלאו להם שלוש-עשרה שנים. התיקון המוצע יביא למצב בו אישה תהיה זכאית לשתי נקודות זיכוי בסך הכל, בשל ילד בטווח הגיל האמור וגבר יהיה זכאי לנקודת זיכוי אחת.

במקביל, מוצע להגדיל באופן זה את נקודות הזיכוי הניתנות לפי סעיף 40(ב) לפקודה, להורה במשפחה חד-הורית אשר היו לו ילדים, אשר בשנת 2022 לא היו פעוטות וטרם מלאו להם שלוש-עשרה שנים. הורה שכלכלת הילדים היתה עליו, הזכאי כיום לפי פסקה (1) לסעיף 40(ב), לנקודת זיכוי אחת בשל ילד בטווח הגילאים האמור, יהיה זכאי בעקבות התיקון המוצע לשתי נקודות זיכוי בסך הכל ואילו הורה אשר כלכלת הילדים לא היתה עליו יהיה זכאי על פי התיקון המוצע לנקודת זיכוי אחת.

להמחשת התיקונים המוצעים בהצעת חוק זו, ראו הטבלה הבאה:

נקודות זיכוי לאשה (לפי סעיף 66(ג)4 לפקודה) ולהורה במשפחה חד הורית שכלכלת הילדים עליו (לפי סעיף 40(ב)1 לפקודה), בעד כל אחד מילדיהם אשר גילם בשנת 2022 בין שש לשתיים-עשרה שנים:

נקודות זיכוי טרם קבלת התיקון המוצע	נקודות זיכוי על פי התיקון המוצע לשנת 2022
1	2

נקודות זיכוי לגבר (סעיף 66(ג)5) לפקודה) ולהורה במשפחה חד הורית שכלכלת הילדים אינה עליו (סעיף 40(ב)1א) לפקודה), בעד כל אחד מילדיהם שטרם מלאו להם שש שנים בשנת המס:

נקודות זיכוי על פי התיקון המוצע לשנת 2022	נקודות זיכוי טרם קבלת התיקון המוצע
1	---

סעיף 2

חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים, התשס"ח-2007 (להלן – חוק מענק עבודה), מקנה זכאות לקבלת מענק לעובדים ולעצמאים שהם חלק מכוח העבודה, אך הכנסתם השנתית נמוכה, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו בחוק (להלן – מענק עבודה). מעבר להיותו תמריץ ליציאה לעבודה, מהווה המענק המשולם לפי החוק כלי לצמצום פערים חברתיים וכלכליים ולהקטנת ממדי העוני בישראל.

כחלק מצעדי הסיוע המוצעים להגדלת הכנסתם הפנויה של משקי בית בהם מופקת הכנסה מעבודה, מוצע להגדיל את גובה מענק עבודה לזכאים בגין עבודתם בתקופה זו

לפסקה (1)

לסעיף 146 המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מענק עבודה ניתן לעובדים בעלי שכר נמוך בעד כל חודש שבו עבדו בשנת המס, ולפי התנאים הקבועים בחוק מענק עבודה. כאמור, מוצע לתת תוספת למענק לעובד שזכאי למענק לפי החוק, וזאת בעד כל חודש מהחודשים בשנת 2022 שבעדו זכאי אותו עובד למענק. על פי המוצע, גובה התוספת יהיה בגובה הסכום המתקבל מהכפלת סכום המענק שלו היה זכאי העובד לפי החוק בעד כל אחד מחודשי העבודה הנזכרים, ב-20%. עובד הזכאי לתוספת כאמור, יקבל אותה בשנת 2023, בעת קבלת תשלומי המענק בעד עבודתו בשנת המס 2022, בהתאם למועדים המפורטים בסעיף 12 לחוק.

לסעיפים קטנים (ב) עד (ה) המוצעים

מוצע לקבוע שמי שהיה זכאי למענק עבודה בשנת 2021, ישולם לו סכום בגובה 10% מסכום המענק שלו היה זכאי בעד אותה שנה, וזאת כמקדמה על חשבון התוספת למענק (שתשולם, כאמור, על סמך עבודה שנעשתה בשנה הנוכחית – שנת 2022). התשלום של סכום המקדמה יתבסס על נתוני העובד בשנת 2021 אשר יאספו בחודשים הקרובים וכן על הצהרתו לגבי הכנסתו מעבודה בשנת 2022 והכל על מנת שיהיה ניתן לשלם את המקדמה יחד עם המענק לשנת 2021.

לפיכך, מוצע לקבוע כי המקדמה תשולם במועד בו ישולם לעובד תשלום מענק ראשון בעד החודשים

בהם עבד בשנת 2021, או בחלוף 45 ימים ממועד הגשת הצהרתו – לפי המאוחר.

יובהר כי על פי המוצע, יחולו על המקדמה שתשולם כאמור, הוראות הפרק החלות לעניין מענק, בשינויים המחוייבים. כך למשל, המקדמה לא תיחשב להכנסה לעניין החיקוקים המנויים בסעיף קטן (א) של סעיף 16 לחוק, ולא יהיה אפשר להעביר, לשעבד או לעקל אותה או את הזכות לקבלה אלא לשם תשלום מזונות, כאמור בסעיף קטן (ב) של סעיף 16 לחוק. כמו כן, הוראות פרק ב' לחוק שעניינן אופן תשלום המענק, ובכלל זה הוראות לעניין תשלום ביתר או תשלום בחסר, יחולו גם לעניין תשלום המקדמה. לגבי אותם עובדים אשר יהיו זכאים למענק עבודה בעד חודשים בהם עבדו בשנת 2022, יופחת סכום המקדמה ששולם להם מסכום המענק שישולם לזכאים בשנת 2023, מכוח הוראות סעיף קטן (ג) המוצע.

מוצע לקבוע כי המקדמה לא תשולם למי שקיבל דמי אבטלה בכל החודשים ינואר עד אפריל 2022, ובכל חודש כאמור – בכל ימי החודש. כלומר, אבטלה רצופה ומצטברת של אדם בכל החודשים הללו תביא לכך שלא תשולם לאותו אדם מקדמה, שכן ככלל אוכלוסייה זו לא תהיה זכאית למענק עבודה בעבור חודשים אלה, ולכן גם לא תהיה זכאית לתוספת למענק בעבור חודשים אלה (אותה תוספת שעל חשבונה משולמת המקדמה). מכאן, שקיים סיכוי סביר שאוכלוסייה זו לא תהיה זכאית בסופו של דבר למענק בגובה המקדמה.

לעניין זה מוצע להבהיר במפורש כי מי שרצף הזכאות שלו לדמי אבטלה נפגע רק בשל הוראות סעיף 172 לחוק הביטוח הלאומי (שלפיו דמי אבטלה אינם משולמים מיום האבטלה הראשון) ייחשב למי שנמצא באבטלה רצופה ומצטברת ולא תשולם לו מקדמה. לצד זאת מוצע להבהיר כי מי שהייתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד בתקופת האבטלה, אשר נוכתה מדמי האבטלה המגיעים לו, לפי הוראות סעיף 176 לחוק הביטוח הלאומי, לא ייחשב למי שהיה מובטל ברצף כאמור, ובהתאם, יכול שתשולם לו מקדמה לפי הוראות סעיף קטן (ב) כנוסחו המוצע.

יובהר, שעל אף שלא ישולם לאותם עובדים סכום המקדמה, אין בכך לפגוע בזכאות המהותית שלהם לתוספת למענק, אם יעמדו בתנאים המהותיים לקבלת התוספת בעד החודשים האחרים המזכים בקבלתה.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע שגם עצמאי שזכאי למענק לעצמאי לפי החוק בעד שנת 2021, יהיה זכאי לתוספת למענק ותשלום מקדמה, לפי הוראות סעיף 176 כנוסחו המוצע בפסקה (1), אם הוא עומד בתנאים האמורים באותו סעיף, בשינויים המחוייבים.